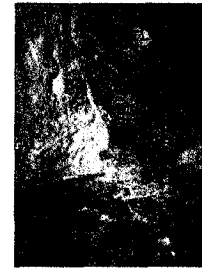

DE LANGGEWENSTE EN VAST AANSTAANDI

BEKERING VAN HET VOLK DER JODEN

*STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2016*

D E
LANGH GEWENSCHTE
En vast
AENSTAENDE BEKERING
Van het
VOLK der JOODEN,

*Nevens de maniere van dien, de aenleidende middelen daer toe,
ende de weg, die God in deezen met dat Volk houden zal,
gelyk ook de wyze van de vereniging der Stammen, de ver-
bouwing van hun Stad, en wederkering in hun land; tot
overtuiging, vriendelyke uitlokking, en vertroosting
van het verstroyde Israel, in't breede vertoond, in
eene kortbondige verklaring van die zoo nadruk-
kelyke, en wydluftige Godspraek*

V A N
JEREMIAS XXXI.

Verrykt met verscheide aenmerkingen, en Nooten ter
zelve materie dienende

DOOR
JOACHIMUS MOBACHIUS,
Predikant tot s'HERTOGENBOSGH.

U T R E C H T
By JACOB van POOLSUM, Boekverkooper 1746

Vers 11. *Want de Heere heeft Jacob vrygekogt; ende by heeft hem verlost uit de hand des geenens, die sterker was, dan hy.*

Inleiding-
grond uit
Job 19: 25.

Het is niet te vergeefsch / dat de Sonne Gods in de H. Bladeren, onder de naem van een Loffer voozkeemd; gelijk soo de Man Gods Job hem reets in sijn tijd in den ge- love als sijne levendige Loffer beschouwde / en erkende / als hy zeide: Ik weet myn Verlosser leed. Job 19: 25. zie ook Ies. 59: 20. Om hier van eene rechte behattinge te hebben / soo moeten wy weten / dat het grondwoord Goël; door Loffer vertaelt / assistand van een woord / dat in sijnre eigentlyke betekenis te kennen geeft rollen of wentelen, en dus zoo heel zegt / als de zaak van een ander op zig te wentelen, en de zelve zig aen te trekken. Het woord in het gemeen gebruikt / om allerley verlossing uit te drukken; maer insonderheit gebruyt / om sodanige Verlossers uit te tekennen / die uit kracht van recht, en uit Bloedverwandschap / als Nabestaende, ter verlossing waren gerechtig. en verplicht. Dus werden eertijds vooznaemelik onder de bediening van Moses wet, genaemd de naeste bloedverwanten, die door de Wet verplicht waeren tot zekere weldaden aen hunne Naestbestaende, als besonder (1.) Om hen / in dienstbaarheid geraekt / wederom tot vryheid te brengen. (2.) Om hun erfdeel en goederen, zijnde verkogt ende vervreemd, wederom in te lossen (3.) Om hun dood te wreken; zelfs onder gevaer van huir eige leven; waerom zy ook wel eens onder de naem van bloed-wekers voozkeimen. (4.) Om de Weduwe der afgestorvene zaed te verwekken / en ten laeten einde te trouwen, als men in 't bierde leezen kan / Lev. 25: 25. Num. 3: 19. Cap. 35: 19.

Het is nu op dit plegtig werk des Loffers, dat wy meenen / dat Job het ooge heeft / als hy de Soone Gods noemd sijn Goël, of Loffer: want schoon Job, volgens het gemeen gevoelen der voozmeeste Godsgeleerde / lange door Moses tyd, en Wet geleerd heeft / en van heele huna gelijk-tijdig met Abraham gesteld word / zoo als daer door verscheide redenen pleiten / zoo kan nogtans de pligt, en 't werk des Loffers hem in die tijd al genoeg bekend geweest zijn; wyl daer wel meer schaluwachtige, en voozreidige zaeken door de

de wetgeving den eerste Vaders bekend / en by hen van gebruyt geweest zijn / welke naderhand door Moises Wet nader bepaeld / en verder uitgebreid / en van eene noodzaekelyke waerneminge gemordden zijn / als blijkt uit de Offerhanden. Gen. 4: 3-6. het niet eeten van beuten bloed. Gen. 9: 4. 't regt der eerstgeborene, al in Jacobs en Ezauws tyd bekend / Gen. 25. het onderscheid tusschen reine, en onreine Dieren, zelfs al door de Sondvloed in gebruikt / Gen. 7. Dat dit eige werk der Lofferen vonden wy by de eerste Vaders al bekend / als Loth door Abraham werd gelost; die de Broeder van Lots Vader, en dus des zelfs nabestaende was / Gen. 14. waer van daen het ook quam / dat Onam, de tweede Soon van Juda met de Weduwe van sijnre afgestorvene broeder, om haer zaed te verwekken / trouwde. Gen. 38: 8.

Dit zy ons genoeg noemens de kracht des woords, en het werk der oude Loffers; wy gaen over ter ondersoek / waerom de Soone Gods als zulk een Loffer word aange-merkt / sonder voozaf eerst nader te bepaelen / dat die alleen hier het onderwerp * is. Te weten / daerom word hy een Loffer genaemd / wyl de voorbeeldige Goëls, volgens de voorbeduidende zin der Schaduw-wet, hem ten dreezen opzichte op het levendigste hebben uitgekeert / en hy in 't geestelyke ament de Uitverkorene dat alles is / en

* Bekend zyn de voozreidige bevattingen van sommige onder de Jooden, welke door dien Loffer alleen een bloot mensch willen verstaen, die Job als een Beschermer Heer tegen sijn liefdelose Vrienden kon verdedigen, en uit sijn jammer en elendestaet magtig was te verlossen; dog hoe zouw Job in desen sijnen staet van zulkon Verlosser met soo eenen grooten ophef spreken, als wy vinden vs. 21, 24. of zouw hy weesich tot sijnen arm stellen? Hy roond zelve het tegendeel, als hy dien Loffer op vs. 26. noemd sijnen Elohyms, of Bond-God. Ik keh my ook niet verenigen met die Godsgeleerde, welke meenen, dat Job hier sijn lichaemelyke verlossing in de oogen sijnre elendige staet zoude boogen, en die waken hier door dien Loffer in 't gemeen den Drie-enigen God kon verstaan hebben / want (1.) Schoon het wel waar is; dat God in 't gemeen de Verlosser van sijn Volk is; en dikwerf genaemd word; zoo spreekt hy hier egter van zulk eenen Verlosser, die eens figuur op en over het stof nouw nam en opstam, en welke hy uit sijn vleesch, en dus met sijn lichaemelyke oogen een menscheomen zouw; 't geene geenzins van den onsterfelyken God, die niemand oogen gesien heeft, ofte zien en kan; verstaan kan worden. Behalven dat Job (2.) geene de minste hoop had van zulk eene lichaemelyke Verlossing uit sijn lichaemelyke noden, en quaalen, terwyl veel eer het tegendeel is af te nemen uit sijnre klagte, Cap. 7: 7. Gednkt dat myn leven een wraak is; myn ooge zal niet wederkeeren, het godde te waken.

en zoude doen / 't geene outrijde het werk der Voorbeeldige Loffers was; want (a.) Hy heeft niet alleen de vereyichte eyenschappen des waeren Goëls, terwijl hy den sijnen niet vreemd, maer hun bloedvriend worden zoude / Jer. 30: 21. vergeleken met Gen. 3: 15. Maer (b.) Hy heeft ook in 't geestelyke alles gedaen / wat van de voorbeeldige Loffers wel eer is ge-eyscht, en verrigt: **Stimmerz**

I. Maest de Goël outrijde sijnen Naechbestaende, die in de gevangnisse, of Dienstbaerheid geracht was / wederom tot vryheid brengen; de Messias is die Loffer, die sijne Broederen, de gelovige / gevangen, en dienstbaer gemaakt onder den Satan, en de magt der sonde, en des werlds, door sijne kragt verlossen zoude / en daerlijk verlost heeft / als in wien alleen daer toe gerechtigheid, ende sterkte is / en die dus den magtigen sijn vangst, ende den Tyran sijne gevangene antweldigt heeft / Jes. 49: 24, 25. Cap. 61: 2, 3. Ps 68: 19.

II. Maest de Goël wel eer verkogte, en vervreemde goederen door seker losgeld wederom inlossen, zoo zoude ook de tegenbeeldige Goël, Doozt Messias de sijne hunne ontroofde Hemel-goederen; ja! de zalige erfenisse van genade, en heerlijkheid, waer van de Zatan sijn door de sonde ontbloot had / weder verkrijgen; hoewel door een volwaigtige Soen- en koop-prys, niet van vergankelyke dingen, zilver, ofte goud; niet door duisenden van Rammen, nog tienduizenden van Olybecken: zelfs niet door de Eerstgeborene, of door de vrugt des buiks, maer door den prys van sijn dierbaer bloed, en sijn eige ziel te stellen tot een schuld-offer. Jie Job 33: 24.

En om meer andere overeenkomsten door hy te gaen / die rhang tot ons oogwit soo zeer niet dienen / hoe duibellik hand de Messias in dit II. vers van onsen Jeremias als zulk eene Loffer door / wanneer hem beide die weldaeden van vrykoping, en van verlossing ropens sijn Volk, worden toegekend / als 'er staet: Want de Heere heeft Jacob vrygekogt, ende hy heeft hem verlost uit de hand des geenen, die sterker was dan hy.

Dit Vers hangt in dierwoegen te zaemen / met het voor-gaende / dat / daer nu eben te horen beloofd was / hoe de Heere sijn verstroyd Israel eens wederom zoude vergaderen, en woortz bevaeren, als een Herder sijne kudde, nu de reden woort ongegeven / waerom de Heere sulst doen zoude / t. w. wyl het was dat Volk, dat hy reets vrygekogt, en aenge-flagen

Toe-eigening van dit gelegde op den Text.

Zamenhang van vs. 11. met vs. 10.

flagen had door de sijne, en daerom niet kan naelaten 't zelve sig te vergaderen, en als sijn oogappel te bewaeren.

In dit Vers staen ons met order te besien:

I. De Persoon, welke hier wegens sijn magt, en goedheid word geroemd / zijnde de Heere, ofte de Jehovah.

II. De Persoon, of Persoonen, die zulst onderbinden zouden / te weten / Jacob.

III. De weldaet zelve / aen hun betwefen / zijnde hunne Vrykoping, en verlossing.

A. Doozt staet ons dan hier met een woort te letten op de Persoon, welke hier wegens sijn besondere magt, en goedheid geroemd word / zijnde de Heere, ofte de Jehovah, als 'er eigentlik staet; waer door men of God de Soon, of ook wel God de Vader kan verstaen: dus hoort de Soon duibellik door vs. 25, 26. en aen hem is het als de waere Goël, of Loffer besonder eigen sijn Volk vry te kopen, en te verlossen, als die daer toe een prys van een genoegzaeme waerdigheid heeft ongebogt / en daer toe alle vereyichte hoedanigheden gehad heeft / soo als over de 5, en 6. Sondagen geleerd word / waerom wy ons in die Theologische stoffe rhang niet zullen uitlaeten; gelijck daerom ook aen hem dat werk doozgaensch met nadruk word toegeschreven in de H. Bladeren. Edog dit helet niet / dat men door deezen Heere hier ook zeer wel God de Vader kan verstaen / welke sijn Volk insgelijck woort gesecht verlost te hebben door sijn Soon, de Heere de Messias; des het in de grond om het eben is / of men door deezen Heere verstar de Vader of de Soon; hoewel onse geleerde Kantekenaers 'er de Soon door verstaen / als zy num. 35. seggen: D. Christus zal sijn Volk alsoo zekerlik verlossen, als of het alrede geschied waere.

De Persoon, of Persoonen zelve / van welke hier gesproken word / worden bestempeld met de naem van Jacob. Dat men hier door Jacob de nakomelingen van Vader Jacob, of Israel, en dus het Volk Israels, en wel bepaeltlik de 10 Stammen, en nader de utverkorene uit de zelve verstaen moet / is ons reets over vs. 7. ten duibellisten gebliken / des we daer van nu niets meer te seggen hebben / van allen / dat uit dese benaeming wederom geblijkt / dat men hier niet sommige niet moet denken / om een lighaemelyke verlossing, uit de handen van lighaemelyke vyanden, ten tijde van de wederkering der Jooden in Canaan, na hunne t'zeventig jarige gevangenis, delijck wy nu meer dan eens gesien hebben / dat zulst besonder Juda is te deel gevallen / daer het hier aen Jacob, of Israel, d. i. de 10 Stammen toege-eigend word;

Voornaemsthoofdzaken, die in dit vers voor komen.

Wie men hier door de Heere verstaen moet.

Wie onder de naem van Jacob word voorgesield.

woord; behalven dat deze verlossing, van welke hier gesproken wordt / verknogt gaat met eene vrykoping van dat zelve Volk, het geene outtijds geen plaats gehad heeft / wijl toen dat zelve Volk, gelijkt het / om niet, als verkogt was onder de magt junner vyanden, dus ook om niet te: sonder prys is verlost, zie Jes. 52: 3, 5. daer hier nogtans boorzaet; de Heere heeft Jacob vrygekogt. Ondertusschen zoude het konnen zijn / dat in een laatste zin hier gezinspeeld wiere op eene verlossing, welke Jacob al in vroegere tijden is wederwaeren, deels in eige Persoon van de hand van Ezauw, welke sterker was dan hy; deels in sijn zaed, met het zelve woord een sterke hand te verlossen uit Egypten, en van onder de magt van dien luyden Koning Pharao. Men overwege ten dien einde / Gen 28: 15. Cap. 48: 16. Ps. 106: 10. Jes. 63: 9. Cap. 43: 1-5.

Wat hier
zegt, als
er van ge-
suid
wordt, dat
de Heere
hem heeft
vryge-
kogt.

Er wordt dan gesegd / dat de Heere Jacob heeft vrygekogt. Dit vrykopen ondersteld / dat Jacob, of Israel in het geweld ende in de magt van een ander was geraekt / en zoo veel als des zelfs eigendom was gewonnen / en dat geschiedde outtijds tweezints. t. w. of hy verkogte hem zelve aan sijne ontelbare schulden, Lev. 25: 47, 48. Of hy wiere van de Overheid verknogt om dievery, Exod. 22: 3. Was het / dat hy eens Israëlieten eigendom was gewonnen / zoo moeste hy een het Sabbath jaer, Exod. 21: 1. enz: of jaer langer luiden / aen het Jubel-jaer dienen / Lev. 25: 8-13. Maer was het / dat hy eens vreemdelings Eigendom was gewonnen / zoo moeste sijne naeste bloedvriend hem lossen, en vrykopen, deusl een Israelyt in eens Vreemdelings, d. i. afgodisch Huis woonende / in gebaer was tot afgodery verlast te worden / Lev. 25: 47. enz: Jacob nu was verkogt onder de sonde Rom. 7: 14. Ook heeft God als Rjcter, Jacob, of Israel, en wel de Uitverkorene uit de zelve / die zig Gode, en sijn dienst hadden ontkoten, in des Satans magt als verknogt / dog soo / dat hy daer booz geen prys ontfangen heeft / Jes 52: 3, 5. Ps. 44: 13.

Maer dit vrykopen ondersteld ook een zekere prys van genoegzaeme waerdigheid welke opgezigt is ter rantsoening, en vrykoping van het geestelk Israel. welke niet bestaat in zilver, ofte goud, maer in 't opbrengen van 't dierbaere bloed des Soons Gods, en het geven van sijn eigen ziele, en leven tot een randzoen, Jes. 53: 11. Math. 20: 18. 1 Pet. 1: 18, 19. Col. 2: 14, 15. Gelijkt nuant nu een slaave eigentlijk met dat oogmerk boorzaensel vrykoopt, niet opdat hy boorzaen een ander zou dienen, of op, en voor zig zelve leken // maer opdat hy boorzaen sijn eigen-

eigendom, en dienstknecht zoude worden / zoo is het hier ook met dese geestelike vrykoping der gelovige door Christus gelegen / en soo segt dit vrykopen van besonder ook / dat zy van elendige slaven, lyfeigene, en trouwe dienstknechten des Satans, der sonde, en der wereld, van welke zy overheericht waren / en aen wien zy zig onwillig verpand hadden ten dienste, tot het eigendom en dienaers van Koning Jesus gemacht zijn / om hem te dienen in heiligheid, en gerechtigheid alle de dagen hunnes levens, zie Luc. 1: 47, 48. 2 Cor. 5: 15. Tit. 2: 14.

Gelijkt men nu ook door koping een slaef uit de magt van een ander kan verlossen, zoo is het hier nu ook met de zaak in 't geestelike gelegen / en daerom wordt 'er nu te segt tot een gelovig huygedaen: Ende heeft hem verlost uit de hand des geenen, die sterker was, dan hy.

Wijl de hand, met welke men werkt, en waer in de meeste kragt is / ja! waer door men groote dingen doen kan / een sinnebeeld van magt, en vermogen is / Ps. 89: 49. Ps. 118: 6. Soo moet men door de hand des geenen, die sterker was dan Jacob, hier verstaen de magt, en het geweld van alle de geestelike vyanden van Gods Volk in 't gemeen / als de sonde, de wereld, de wet, zoo als die een vloek obbet den sondaer uitbonds / en Christus gesegt wordt de sijnne verlost te hebben van de vloek des wets; maer wel in 't besonder den Satan, soo als het ook onse geleerde Kante keners nemen / welke dog een sterke genaemt wordt / Jes. 40: 10. en een magtike, Cap. 49: 24, 25. zjnde die sterk-gewapende, wien vaten de Heere Jesus eens zoude ontnemen; 't geene Zacharias dus ook uitdrukt / en herhaerd / naemelik onse verlossing van onse vyanden, ende van de hand aller der geenen, die ons haeten, Luc 1: 71. welke uitdrukkings die goddijchtige Prieester daer ontleend schijnt te hebben uit Ps. 106: 10, alwaer de Dichter, boelende op de verlossing van Israel uit de dienstvaerheid van Egypten, (welke dog een zin- en voorbeeld was van de geestelike) zegt; En hy verlosseze uit de hand des haters, en hy bevrydeze van de hand des vyands. Dit de magt, en hand nu kan alle geestelike vyanden, en wel besonder van de Hoofdvyand, den Satan, wordt de Heere gesegt sijn gestelt Israel, of Jacob te hebben verlost.

Dog schoon men dus nuant wel verlost uit sijnne dienstvaerheid, en slavernye, (zoo als wy gesien hebben) door vrykoping, en het opbrengen van een prys, soo schijnt het dat men in onderscheiding van het boorzaende / alwaer reets van zulke

Wat men
door de
hand des
geenen,
die ster-
ker was,
dan Jacob,
moet ver-
staen, en
wel in het
bezonder
door hee
verlossen
van de sel-
ve.

sijn Soon, of de Messias zelve / als zult een Loffer aen; als die in 't geestelyke alles doen zoudt omtrent sijn geestelik Israel. Wat van de oude Loffers wel eet gesicht / en door hun bezigt is: **Nummers**

I. Hy zou de dood sijn uitverkorene, als van sijn Broederen, de welke door de verleidinge des Satans, dien menschen moorder van den beginne, Joh. 8: 44. geloozen waren dood in sonden, en misdaden, aen dien zelve wreken, met hem den kop te vermorselen, Gen 3: 15. Hebr. 2: 14. soodat men op dien dag der wracke, van hem seggen kon: Een wreker is de Heere, en zeer grimmig, enz: Nah. 1: 2. **Waerom hy zelve uitroept / Hof 13: 14** Ik zal ze van het geweld der helle verlossen: ik zal ze vrymaeken van den dood.

II. Hy zou sijn Volk, en wel besondert de Joodse Kerk, die als een verlaetene weduwe was / trouwen, en haer aen zaed verwachten / dan / wanneer de zelve van de dienstbaerheid der wet, die haer vorige man was / en welke zy / door de sonde een scheidbrief te geven / en te dooden, zoude affsterven, Rom. 7: 1. . . . ontslagen / en ontsaen den zjnde / Hy zig niet haer in een geestelik Egt-en trouwverbond zoudt begeven / gelijk de Loffer Boas niet Ruth. de Moabitische, zie Hof. 2: 18, 19. daerom staet'er tot troost van de zelve / Jef 54: 5. Want uwe Maeker is uw Man, ende de Heilige Israels is uwe Verlosser, of Goel, daer eben te horen dat Volk beschreben was / als een kinderlose Weduwe die den smaed van haer Weduwfchap, haere kinderloosheit / niet meer zoude gedenken. zie verder vl. 2. 3. en Jer. 51: 5. Israel nog Juda zal niet in Weduwfchap gelaeten worden van sinen God, Mich. 5: 2.

III. Hy zou de goederen, welke sijn Volk in Adam hadde beseten / en die de Satan hen als ontroofd had / hen weder herstellen, en door een genoegzaam losgeld wederom inlossen, t. w. door eenen volhuigtigen / en dierbaeren zoenprys, zoo als we dit laetste in onse voorafpraek reets zieder gezien / en bevestigd hebben. Ook zou hy / met betrekking op de Jooden, eens hun land, geraekt in het geweld van vreemde, lossen, en aen hun herstellen / so als op meer dan ene plaats in dit Cap: wordt bezaofd / en wy in het vervolg van des zelfs verklaring nader betogen zullen. zie vl. 17. 21. 23. 24. 28. 39. 40.

IV. Hy zou hem / die in de geestelijke gevangenisse, en dienstbaerheid gerackit waeren / t. w. onder de maet der sonde, des Satans, der wet, en des werelds, door sijn kragt eens weder

weder verlossen, en in de geestelijke vryheid des N. T. stellen / Gal. 5: 1. wanneer hy den Magtigen sijn vangst en gevangene zoudt ontvrijdigen / Jef. 49: 24. In 't besondert zou hy dat doen omtrent de Jooden, welke onder de wet, als onder een tugtmeester in bewaring gesteld / en van den Heere zelfs verkogt waeren Deutr. 32: 30. die eenen anderen hunne morgen-gave bragten, Ps. 16: 4. en zig zelve verhuurd hadden om brood, 1 Sam. 2: 5.

Of schoon dit nu hier in de boozledene tyd word boozgesteld / de Heere heert Jacob vrygekogt, ende hy heeft hem verloft: zoo moet men egter dit opvatten als een weldaet, die de Heere aen Jacob, of Israel nog eerst behuizen zal in het laetste der dagen, zijnde'er niets bekenders / en gelouwers in de H. Bladeren na de tyl der Profeten, als dat zy toekomstige zaeken in de voorledene tyd, als of zy alrede gebeurd waeren / boozstellen / om de gewisse zekerheid haer van aen te bulden / gelijk ook om het klaer vooruitgeligt, dat zy hadden / nopens de zoeken waer van zy profeteren, haer door te hemen te geven. zie Jof 9: 5.

Het Hoofdzaekelyke nu van deze Lofzing, en Verlossing van Israel, is reets in Christi dood geschied / Hebr. 9: 14. Cap: 2: 14. en de Herke bermag niets meer tegens de Synne, Math. 16: 18. maar de toe-eigening aen Israel ontbreekt nog / die egter niet wordt uitgesteld, of verkort, maer ter bestemde tyd in 't laetste der dagen zal geschieden; waerom is 't besondert de Moillie aen Jacob in dat juiste tyds-gewrigt, t. w. het laetste der dagen, als zult een Loffer, en Verlosser bezaofd is / Jef. 59: 20. Ende daer zal een Verlosser, of Goel, tot Zion komen; naemelik voor die, die haer bekeren van de overredinge in Jacob. Het geert Paulus zelfs / wanneer hy deze woorden ontsaect / aenmerkt als een weldaet. die den Jooden eerst in den laetsten tyd zal te herte vallen: want wilstede uit dese aengeshaelde plaats behuizen / dat in de laetste dagen des N. T. in het ingaen van de volheid der Heidenen, vry geheel Israel zal zalig worden, zoo segt hy Rom. 11: 25, 26. Want ik wil niet, Broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zy (opdat gy niet wys en zyt by u zelve) dat de verharding voor een deel over Israel gekomen is, totdat de Volheid der Heidenen zal ingegaen zyn. En alsoo zal geheel Israel zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Zion komen, en zal de godloosheden afwenden van Jacob.

Soa nu egter in dit vers al eens op eene voorledene en niet lighaer

Waerom deze weldaet hier in de voorledene tyd word voorgesteld.